

закінчується там, де починається право іншого, так, наприклад, право на вільне пересування закінчується там, де починається право іншого на безпечне середовище.

УДК 342.7

*Юрченко Артем,
студент ННІ № 2 НАВС
Науковий керівник: Шаповал Леся,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільно-правових
дисциплін НАВС*

ЩОДО ОКРЕМИХ ВИПАДКІВ ОБМЕЖЕННЯ ПОЛІТИЧНИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

Політичні права і свободи людини у повному обсязі належать громадянам України і виражають зміст правовідносин між особою і державою. Їх реалізація забезпечує політичну участь громадян у життєдіяльності держави. І належать до політичних прав і свобод людини і громадянина такі права, що закріплені Конституцією України, а саме: право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації (ст. 36); право громадян України брати участь в управлінні державними справами, у всеукраїнському та місцевих референдумах, вільно обирати та бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування, право на рівний доступ до державної служби та служби в органах місцевого самоврядування (ч. 2 ст. 38); право громадян України збиратися мирно, без зброї і проводити збори, мітинги, походи і демонстрації (ст. 39); право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування (ст. 40). Закріплені Конституцією, а отже, це означає, що ці права гарантовані державою у їх реалізації. Але, в умовах сьогодення ми можемо спостерігати, що деякі права обмежуються щодо їх реалізації [1].

До таких прав належить право, яке закріплене у ст. 39 Конституції України (право громадян України збиратися мирно, без зброї, і проводити збори, мітинги, походи і демонстрації, про проведення яких завчасно сповіщаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування). Мирні заходи є вільним, публічним вираженням громадянської або політичної позиції осіб, за яких можливе висловлення вимог, прийняття резолюцій, інших звернень з різноманітних питань суспільного життя, на доступному кожному зібранні, що проводиться у формі зборів, мітингу, походу, демонстрації, пікетування або у будь-якому різному поєднанні цих форм за ініціативою фізичних чи юридичних осіб [1].

Оскільки, свобода мирних зборів не належить до абсолютних прав, то вона може бути обмежена. Так, поряд з гарантіями Конституція України містить і певні обмеження, оскільки громадяни можуть збиратися лише без зброї та мирно. Право на мирні збори може бути обмежено винятково «з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей», що закріплено в ч.2 ст.39 Конституції.

Постанова КМУ «Про встановлення карантину та запровадження посиленіх протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» від 22 липня 2020 р. № 641 передбачає певні обмеження прав людини.

Але, ст.64 Конституції передбачає можливість тимчасового обмеження права на свободу зборів, мітингів, походів і демонстрацій в умовах воєнного або надзвичайного стану[1].

Задаючи питання, чи можна в надзвичайній ситуації, а не в умовах надзвичайного стану, обмежувати права та свободи людини, варто відповісти, що враховуючи основний принцип верховенства права, відображений в Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод (далі – Конвенція) – можна, оскільки статті 8, 9, 10 і 11 даної Конвенції припускають втручання в основні права там, де це є «необхідним у демократичному суспільстві для захисту здоров'я».

Завдяки рішенням Всесвітньої організації охорони здоров'я, загальновідомим та загальновизнаним є той факт, що зараження коронавірусом є пандемією і є суспільно небезпечним, тому доводити потребу в захисті здоров'я в такому випадку не має необхідності.

Виходячи з цього, можна стверджувати що право на мирні зібрання обмежуються за для подолання пандемії в державі. Громадяни, які висловлюють свою позицію на мирних зібраннях, повинні враховувати небезпеку, яка загрожує нашій державі і повинні на час пандемії шукати інші шляхи висловлювання своєю позиції, наприклад - оформлення петицій. А у разі порушення нормативно-правих актів, які встановлюють обмеження, громадяни повинні відповідати за це [2].

Список використаних джерел:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2021 р. /Верховна Рада України. Харків: Право, 2021. 82 с.

2. Про встановлення карантину та запровадження посиленіх протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: Постанова Кабінету Міністрів України від 22 липня 2020 р. № 641. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/641-2020>